

Consider binevenită invitația voastră, dragi tovarăși de la uzinele „23 August“, ca scriitorii să meargă acolo unde voi contribuiți prin avântul vostru și munca voastră de mare importanță la construirea socialismului în țara noastră. Sînt convins că scriitorii vor răspunde la această invitație, căci în general ei cercetează realitățile noi și de-acolo, cu învățătura de la partid, scot esența pentru lucrările lor. Mi-ar plăcea și mie să fiu printre primii care vor răspunde chemării adresată nouă de voi. Dar pentru un timp, sînt prins într-o lucrare dramatică despre acele fapte și momente mari din viața poporului nostru care, între altele, au creat și posibilitatea ca întreprinderea voastră, altădată capitalistă și purtînd numele proprietarului ei Malaxa, să devină o mîndrie a construcției noastre socialiste și să se numească Uzinele „23 August“. Este exact data istorică, cu antecedentele și urmările ei, care va constitui miezul piesei mele, purtînd provizoriu titlul *Întoarcerea* și fiind închinată celei de a 15-a aniversări de la Eliberare.

Nu voi uita însă, invitația voastră și mă înscriu între cei ce ar dori să scrie despre voi, cu drag.

Mihai Beniuc

AUREL BARANGA

Am citit, emoționat, scrisoarea voastră. Tonul cald, sincer, frătesc, lipsit de orice fals ceremonial, al rîndurilor voastre mi-a dat sentimentul că mă aflu în fața unei scrisori adresată personal mie și nu obștei noastre în genere. Am reflectat la cele spuse de voi și m-am bucurat din temeieri multiple și felurite. Am simțit încă o dată ce înseamnă literatura, arta, azi, în țara noastră. Cei ce scriem de mai multă vreme, și sînt și eu unul dintre aceștia, n-am uitat vremea cînd îndeletnicirea noastră, grea și spinoasă, se desfășura în climatul unei indiferențe absolute. De anii aceia sumbri mi-am amintit, în chip violent, acum cîtăva vreme cînd, aflîndu-mă în Statele Unite, un scriitor american îmi spunea cu o nesfîrșită amărăciune: „am impresia că vorbesc în fața unei mulțimi de surzi. Cine mă aude, cine mă înțelege, cine îmi răspunde?“ Cumplit destin, într-adevăr, să vorbești, să încerci să comunici oamenilor gîndurile și frămîntările tale, și să nu te asculte nimeni. Și ce poate fi mai răscolitor, mai tonic, mai dătător de speranță și de încredere decît să știi că ești așteptat, că undeva există un cămin, unde la lumina tihnită a lămpii, o frunte se apleacă asupra rîndurilor tale? Dragii mei, un scriitor de astăzi, de aici, de la noi, care nu e prezent cu truda lui nobilă îmi apare în postura unui om care lipsește de la o întîlnire gravă și responsabilă. Aveți dreptate, viața oferă zilnic seducătoare motive de inspirație și pînă la sfîrșit scrisul nu e decît un act de prezență. M-a bucurat scrisoarea voastră, dragi tovarăși, și o socotesc un apel la această prezență obligatorie și cetățenească. Dacă încercările și proiectele mele actuale pot interesa, iată la ce lucrez: întîi îmi pun la punct toate piesele scrise în cei cincisprezece ani cîți s-au scurs de la Eliberare. Mi-am scris întotdeauna lucrările, febril, sub focul necesităților rampei. N-am avut niciodată răgazul să stăruiesc asupra unei drame sau a unei comedii, cît s-ar fi cuvenit. Mă simt deci dator față de aceste piese, și migălesc acum asupra lor ca să le dau strălucirea de care sînt în stare și pe care aceste piese o merită, fiindcă s-a răsfrînt și asupra lor o rază din lumina acestui timp.